

**PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE**

A PSZÁF szövetkezeti hitelintézeteknél végzett átfogó vizsgálatainak tapasztalatai

SREP tapasztalatok, felügyeleti elvárások

Vincze Endre
főosztályvezető-helyettes
Hitelintézetek és pénzügyi
vállalkozások felügyeleti
főosztálya

Budapest, 2012. május 16-17.

Előszó helyett

Az előadás során ismertetésre kerülő megállapítások nem tartalmazzák a szövetkezeti hitelintézetek vizsgálata során tett valamennyi hiányossággal kapcsolatos megállapítást, az anyagok összeállítása során elsősorban a lényegesebb, több intézményt érintő problémák kigyűjtésére törekedtünk. A helyszíni vizsgálatok ugyanakkor természetesen nem csak negatív, hanem sok területen pozitív gyakorlatot is tapasztalnak, tehát a következőkben bemutatott megállapításokból nem lehet egyértelműen következtetni egyes kockázati kategóriák megítélésére, a szektor tevékenységének kockázatosságára. A hiányosságok bemutatása elsősorban azok megszüntetésére, elkerülésére való figyelem felhívást, és egymás hibájából való okulás célját szolgálja.

Az előadás áttekintése

1. Bevezető – Mit ígértünk?

- Jogszabályi változások
- A SREP változása

2. Tények és adatok

- Hitelintézetek
- Szövetkezetek

3. Kisintézményi SREP

4. Felügyeleti megállapítások

5. A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések

7. Várható változások

Bevezető – Mit „ígértünk”? – Jogszabályi változások - I.

CRR és CRD-IV. várható hatásai a szabályozásban

- a szavatoló tőke fogalom szigorítása

Szövetkezeti hitelintézetek szavatoló tőkéjében az alapvető és járulékos tőke aránya:

88/12 %

- alapvető tőke elemek súlyának növekedése

- tőke áttételi mutató bevezetése (Leverage ratio)

- likviditásra vonatkozó új mutatók itthon

366/2011. sz. Kormányrendelet (2011.12.30.)

Napi jelentési kötelezettség bevezetése a részvénytársasági formában működő hitelintézetekre

- Betétfedezeti mutató 20 %
- Mérlegfedezeti mutató 10 %
- Devizafinanszírozás megfelelési mutató 2012. július 1-től

- likviditásra vonatkozó új mutatók a CRD-IV-ben
(LCR - Liquidity coverage ratio, NSFR - Net stable funding ratio)

Bevezető – Mit „ígértünk”? – Jogszabályi változások - II.

CRR és CRD-IV. várható hatásai az adatszolgáltatásban

- adatszolgáltatás változása (CRR alapján)

2013. január 1-től, új **egységes** uniós adatszolgáltatás

ITS (Implementing Technical Standards on Supervisory reporting)

Adatszolgáltatási végrehajtási sztenderdek (EBA-koordináció)

COREP (Szavatoló tőke és tőkeszükséglet táblák)

FINREP (Csak konszolidáltan csoportoknak IFRS alapon)

Large Exposures (150/300 mill. Eur felett, de nemzeti diszkréciók)

Leverage Ratio (tőkeellátottság)

- Csak negyedéves, Határidő: +30 munkanap,

- Egységes, végleges táblaképek, csak 2012. őszre:
(Várható első vonatkozási időpont: 2013.03.31.
első jelentési határidő 2013.05.31.?)

- PSZÁF rendelet alapján az általános pénzügyi alaptáblák

Bevezető – Mit ígértünk? – A SREP változása

A felügyeleti felülvizsgálatok (SREP) változása

- a helyszíni vizsgálatok szerepének növekedése
2010-ben 19 vizsgálat 2011-ben 26 vizsgálat
- a SREP kérdőív egyszerűsítése/módosítása
- tematikus felülvizsgálatok erősítése
9AA, 5B, Szavatoló tőke, alárendelt kölcsön tőke
- a COREP táblák célzott ellenőrzése
az átfogó vizsgálatok során
- COREP táblák célzott ellenőrzése
a helyszínen kívüli felülvizsgálatokban
Összefüggések más táblákkal, de ...

Tények és adatok - Hitelintézetek I.

Módszerek* Intézmény	Hitelkockázat		Piaci kockázat		Működési kockázat	
	P1	ICAAP	P1	ICAAP	P1	ICAAP
1. Nagybankok (9)	4/5 (6/3)	2/7 (2/7)	7/2 (9/0)	3/6 (2/7)	9/0 (3/6)	6/3 (0/9)
2. Kis és közép bankok, egyenértékes pénzügyi váll. (23)	22/1 (22/1)	22/1 (22/1)	23/0 (23/0)	23/0 (23/0)	22/1 (20/3)	22/1 (20/3)
3. Szövetkezeti hitelintézetek (130)	sztenderd módszer		244/2000. Korm. rend. 2/2008. PSZÁF útmutató		Alapmutató (BIA)	

* Alap vagy sztenderd módszer/saját modell vagy fejlett módszer
Feketén szedve zárójelben: előző időszak adata

Tények és adatok – Hitelintézetek II.

Intézmény \ Mutató	Db	PSZÁF +*	SREP
1. Nagybankok	9 (9)	13 % (5)	116 % (119)
2. Kis és közép bankok, egyenértékes pénzügyi vállalkozások	23 (24)	8 % (8)	113 % (124)
3. Szövetkezeti hitelintézetek	79** (137)	4-6 % (3-5)	134 % (123)

- Becslés, ** 2011-re vonatkozó lezárt vizsgálatok
- zárójelben feketén szedve: előző évi adat

Tények és adatok – Szövetkezetek I.

Időpont Mutató	2008	2009	2010	2011
1. Feldolgozott ICAAP	149	140	137^a	79^b
2. Tőkeellátottság^c	6,91 %	7,12 %	7,00 %	7,38 %
3. SREP tőkeszükséglet / szabályozói tőkeszükséglet	121 %	123 %	125 %	134 %

^a 19 esetben helyszíni vizsgálat keretében

^b 23 esetben helyszíni vizsgálat keretében

^c szektorszinten saját tőke/mérlegfőösszeg

Tények és adatok – Szövetkezetek II.

Időpont Mutató	2008	2009	2010	2011*
4. Szavatoló tőke / szabályozói tőkeszükséglet	173 %	182 %	180 %	212 %
5. Szavatoló tőke / SREP tőkeszükséglet	143 %	150 %	144 %	159 %
6. Korrigált szavatoló tőke (Belső tőke) / SREP tőkeszükséglet	152 %	150 %	146 %	161 %

* 79 intézmény adatai alapján

Tények és adatok – Szövetkezetek III.

A teljes tőkekövetelmény megoszlása

Szektor / kockázat	Hitelkockázat	Piaci kockázat	Működési kockázat	Pillér 2-es kockázatok
Bankok	74,0%	5,0%	10,0%	11,0%
Szövetkezeti hitelintézetek	62,1%	0,7%	15,2%	22,0%

Legalacsonyabb és legmagasabb SREP értékek*:

- Átlagos érték: 134 %
- Legmagasabb érték: 179 %
- Legalacsonyabb érték: 116 %

* 79 intézmény adatai alapján

Kisintézményi SREP

A SREP bázisa

1. A kérdőív
Minta a honlapon, de negyedévente frissítjük. Mutációk.
2. Az előző év SREP záró dokumentumai, évközi beszámolók
3. Az intézmények kulcsadatai
4. Kamat-stressz teszt (HUF, CHF, EURO – összesített)
5. A felügyeleti kockázati besorolás (kockázatonként)
6. 20A jelentések és azok mellékletei (Excel összesítők)
7. A testületi anyagokból összegyűjtött információk
8. A felügyelők speciális tudása az adott intézményről
9. Integrációs módszertanok

Felügyeleti megállapítások - I.

Vállalatirányítási kockázatok (79 intézmény vizsgálata alapján)

- Nincs vagy elavult a 3 éves stratégia - 4 intézmény
- Konkrét vezetési, szervezési problémák - 11 intézmény

Limitek hiánya vagy elégtelen kezelése

Belső ellenőrzés elégtelensége

Munkamegosztási problémák és szabályozási hiányosságok a kockázatkezelés és az akvizíció között

Vezetőváltások problémája

Összeférhetetlenség (férj-feleség-gyerek)

Jogbizonytalanság **+50 %!**

- Minősített befolyás rossz számítása - 1 intézmény (?)

Felügyeleti megállapítások - II.

Hitelezési kockázatok I.

- Magas a 90 napon túl lejárt hitelek aránya, fedezettségük elmarad a szektorátlagtól - 18 intézmény

Mutató/Időpont	2011.06.30	2011.09.30	2011.12.31
Problémás hitelek aránya	15,1%	15,9%	16,9%
90 + hitelek aránya	18,7%	20,1%	18,9%
90+ hitelek értékvesztéssel való fedezettsége	39,5%	38,0%	41,2%
90+ hitelek teljes fedezettsége	112,9%	112,0%	118,1%

- magas a függővé tett kamatok nettó tőkeköveteléshez mért aránya - 9 intézmény

Mutató/Időpont	2011.06.30	2011.09.30	2011.12.31
Függővé tett kamatok aránya	4,34%	5,02%	5,46%
Átvett eszköz/Összes eszköz aránya	0,62%	0,65%	0,69%

Felügyeleti megállapítások - III.

Hitelezési kockázatok II.

- Magas a nagykockázat vállalások aránya - 8 intézmény
- Magas koncentrációs kockázatok - 3 intézmény
- Szabályozottsági és eljárási problémák - 11 intézmény
(Helyszíni vizsgálatok: Testre szabás hiánya!!!)
- Gyorsan növekvő hitelezési aktivitás a végtörlesztésekkel kapcsolatban - 6 intézmény
(Mintegy 80 milliárd Ft új állomány!)
- 3 éven túl tartott átvett ingatlanok - 6 intézmény
- $LTV \geq 70\%$ beszámoló a 20A táblában - 2 intézmény
- Kockázatos portfólió helytelen kimutatása - 4 intézmény
- Záloghitelek fedezettsége alacsony - 7 intézmény

Felügyeleti megállapítások - IV.

Tőkehelyzet

- Kiélezett tőkehelyzet - 7 intézmény
- Problémás osztalékpolitika - 3 intézmény
(Gyorsabban nő az osztalék mint a jövedelmezőség)
- Tőketerv felülvizsgálata - 3 intézmény
- Viták a tulajdonosokkal (OTIVA) - 1 intézmény

Működési kockázatok

- Működési kockázat monitoringja - 6 intézmény
- Belső csalások - 5 intézmény
- Egy pontos kiszolgálás problémái - 4 intézmény
- Kiszervezett tevékenység monitoringja - 7 intézmény

Felügyeleti megállapítások - V.

Piaci kockázatok

- Banki könyvi kamatkockázat magas - 5 intézmény
- Jövedelmezőségi problémák (magas költség-bevétel arány) - 6 intézmény

Likviditási kockázatok

- Lejárati összhang problémái - 4 intézmény
- Szabad likvid eszközök alacsony aránya - 3 intézmény
- Magas betéti koncentráció - 3 intézmény
- Magas hitel-betét arány - 2 intézmény

Felügyeleti megállapítások - VI.

Adatszolgáltatási problémák

- 9 intézmény

- Kérdőívre adott válaszok és a 20A-Excel táblákban jelentett adatok nincsenek összhangban (zálog, konzorciális hitelek)
- Átstrukturált, újratárgyalt hitelek nem konzisztens jelentése
- Takarékbankkal szembeni kitettségek helytelen jelentése (befektetési korlát túllépésének helytelen jelentése)
- Minősített befolyás jelentése nem pontos

A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések I.

- Tőketöbblet előírásának keretei: szabályozói tőke 200 %-a
- A megállapított hiányosságok súlya a SREP útmutatóban foglalt skála szerint és azok maximális tőkevonzata:

Súlyos	I.	Akár a maximális mérték (+100 %)
Közepes	II.	Legfeljebb + 66 %
Enyhe	III.	Legfeljebb + 33 %
- Integrációs tagság hiánya a legsúlyosabb I-es kategóriában.
- Az elmúlt 2 év gyakorlata: + 20 % tőkekövetelmény
- Negatív felügyeleti tapasztalatok:
 - Már 2012-ben lényeges további szigorítás várható
 - Integrációk közötti differenciálás szükségessége (Scoring: mennyiségi és minőségi mutatók alapján)

A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések II.

A SREP lezárás formái:

- prudenciális levél vagy határozat a nem helyszíni SREP esetén
- vizsgálati levél, vagy határozat az átfogó vizsgálatok keretében

Az ideális szövetkezeti hitelintézet:

- nem a Felügyeletnek, magának számítja a tőkeszükségletet
- a várható és nem várható veszteség teljes fedezésében gondolkodik
- Tőketervét stressz tesztekkel ellenőrzi, a kritikus értékekhez cselekvési terveket rendel
- Stratégiája, üzletpolitikája tervezésekor a teljesítményértékelésben és az árazásban érvényesíti a belső tőkeszámítás eredményeit
- A közös megoldásokat saját adottságait figyelembe véve alkalmazza

Várható változások

A felügyeleti felülvizsgálatok változása

- a helyszíni vizsgálatok szerepének növekedése
- a SREP kérdőív további egyszerűsítése, testre szabása
- határozottabb felügyeleti magatartás a szektort veszélyeztető kockázatok esetén (kívülállóknak, gyenge integrációknak)
- javadalmazási politika fokozottabb ellenőrzése
- az eljárások rövidítése és évközi arányosabb eloszlása
- Figyelem a negyedéves szöveges jelentésekhez küldött Excel mellékletek megszüntetése (Faktor, Zálog, stb.)!

Köszönöm a figyelmet!

